N°. 7. 1853.

# DE GRONDWET.

VERSCHIJNT des Maandags-, Woensdags- en Zaturdags-avonds.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

DINGSDAG 10 MEI.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . ƒ 3.00.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . » 3.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
W. J. VAN HAREN NOMAN, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 40, Ned. Cour.

Aan de vrijzinnige kiezers der Residentie, die de Grondwet wenschen te zien gehandhaafd en de verkregen regten en vrijheden beschermd en verdedigd, worden aanbevolen als kandidaten voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, de Heeren:

**Mr. J. P. P. BARON VAN ZUYLEN VAN NYEVELT,**

EN

**Jhr. W. BOREEL VAN HOGELANDEN.**

## Waartoe wordt gij verleid?

Het masker is gevallen, en het heilloos monster van burgerveete grijnst u aan in het verschiet. Dat monster dreigt de ingewanden des vaderlands van één te scheuren; door de verwoesting, die het aanrigt, wordt dat vaderland ligtelijk de prooi van den vijand daar buiten, die, op dit oogenblik welligt onze raadsman, nogtans voor de toekomst op den kostbaren buit reeds loert.

Mannen van Nederland, wier hart klopt voor het waarachtig heil van uw geboortegrond, ontwaakt en weert dat monster van uw af. De afgrond is geopend: ploft er het vaderland niet in, maar wentelt het monster terug in het niet, waaruit het is geboren!

Gij hebt het gelezen. De leus is niet meer: kiest onafhankelijke mannen, kiest mannen van deze of gene staatkundige kleur, zooals alleen de leus bij de keuze eener volksvertegenwoordiging behoort te zijn: neen! de leus is: «*Kiest alleen Protestanten!*»

Onzinnig, dweepziek zijn zij, die daartoe aansporen; door den geest van het liefde-ademende Christendom worden zij niet bezield. Waartoe toch willen zij het volk van Nederland verleiden?

Zij willen een millioen honderd zestig duizend burgers van den Staat opruijen en opzetten tegen één millioen acht maal honderd duizend burgers.

Zij willen eene klove stichten tusschen twee groote deelen van deze kleine Natie, die alléén door vasthouding aan de spreuk der wijze Vaderen: «*Eendragt maakt magt*» nog *iets* kan uitrigten tegen een aanval van buiten.

Zij willen het land verdeelen in twee vijandige kampen, waarvan de grieven zullen overgaan van den vader op den zoon.

Dat willen zij doen, verblind door een ijver, die niet de ijver is van een Christen.

Kiezers! werkt daartoe niet mede; want gij werkt aan uw eigen val. Nederland is groot en magtig en sterk geworden, omdat het alle burgers van den Staat behandelde als kinderen van éénen vader; omdat het niet vroeg: zijt gij Protestant, Roomsch-Catholiek of Israëliet; maar de vraag was alleen: *zijt gij braaf Staatsburger?* Dat was ook de gedragslijn onzer voorvaderen, die daarom in hunne banier schreven: «*Eendragt maakt Magt.*» De bundel pijlen, door het Oranje-lint zaâmgesnoerd, is onverbreekbaar. Verdeelt die pijlen, en ach! één voor één wordt op de knie van het *kind* verbroken. Beseft dit, overweegt dit, aleer gij gehoor geeft aan den raad uwer onzalige verleiders: «*Kiest alléén Protestanten.*»

Te Utrecht, het fornuis, waar de cyclopen der onverdraagzaamheid en der dweepzucht, den helschen gloed der tweedragt aanblazen, is een nieuw wapen gesmeed, dat tot den val van de onafhankelijkheid van Nederland moet strekken. Men heeft er eene vereeniging gesticht «*om de verkiezingen in Protestantschen zin te leiden.*» Men spoort er toe aan, dat dergelijke vereeniging in elke gemeente van Nederland tot stand kome; men spoort er dus toe aan, dat men het karakter uit het oog verlieze, hetwelk de verkiezingen alleen *mogen* hebben, om te komen tot eene *overheersching* der Protestanten, die voortaan *Roomsch-Catholieken* en *Israëliten* slechts *dulden* zullen.

Het is onmogelijk, dat onze kiezers dergelijke roepstem kunnen volgen. Het is onmogelijk, dat men zich zelven op die wijs zal prijs geven aan eene factie, die de middelen niet schroomt, tengevolge waarvan, de geschiedenis leert het, het ergste over ons kan komen.

Er wordt gesproken van «*Protestantschen zin*». Mag men niet teregt vragen, naar *welken zin* de kiezers worden aangespoord te kiezen?

Is het de Protestantsche zin der Hervormden, of die der Afgescheiden Christelijk Hervormden. Is het die der Afgescheidenen onder het kruis, of die der Remonstranten. Is het die der Lutherschen, of die der Herstelde Lutherschen. Is het die der Mennonieten, van de Schotsche Kerk of van de Waalsche Kerk?

Gelijk van Hall onbestemd is in zijne staatkundige geloofsbelijdenis, zoo onbestemd is dus ook de Vereeniging te Utrecht in hare godsdienstige. Neen, broeders en landgenooten. Wij aanbidden denzelfden Heer, al is het ook in verschillenden vorm; wij zijn landgenooten en burgers van één staat, onderdanen van één Koning. Allen behooren dezelfde lasten te dragen; allen moeten blijven in het genot van dezelfde regten.

De leus: «*Kiest alleen Protestanten*»; hoe juist ook bij het benoemen van eene *Kerkvergadering*, zij is ongepast bij de keuze eener staatkundige volksvertegenwoordiging. De leus klinkt fraai; maar zoo als zij wordt misbruikt, is zij slechts de leus der vijanden van ons Vaderland.

Kiest alleen onder de leus: «Wij willen brave, onafhankelijke mannen, die den Koning steunen, maar ook de regten en vrijheden des Volks willen handhaven.» Vraagt niet, op welke wijze uw vertegenwoordiger God dient: dat is een onderzoek, niet betamende den kiezer. Onderzoekt zijn levenswandel, onderzoekt zijne staatkundige beginselen; en als die levenswandel is eerlijk en braaf, als die beginselen met de uwe overeenkomen: kiest dan zonder onderscheid des geloofs!

Het nieuwe Ministerie, al was het niet uit anderen hoofde verwerpelijk, verdient de hoogste afkeuring om zijne jammerlijke houding in den strijd, die burger tegenover den burger stelt. Want als het waarlijk meende de kern der Natie te vertegenwoordigen, als het waarlijk prijs stelde op het waarachtige welzijn van Koning en Vaderland: dan behoorde het in de eerste plaats de verkeerde rigting tegen te gaan, die thans aan de politieke verkiezingen wordt gegeven. Als de coalitie van Hall-Donker-Curtius, niet uit heerschzucht, maar alleen uit de liefde voor het Vaderland, zich aan het roer van den Staat heeft geplaatst, dan behoorde het Nederland toe te roepen: «Wij zoe«ken geen steun of kracht in dweepzucht of «godsdienstige veete; van politieke strekking al«léén zij de keuze, waartoe wij u roepen; uwe «keuze beslisse alléén of gij onze *staatkunde* zijt «toegedaan.»

Maar dat *kan* de coalitie van Hall-Donker-Curtius niet doen. Dan zou zij in één zakken en verpletterd worden door het gewigt van de verontwaardiging der Natie. Als een luchtbol, die in het onmetelijke zwerk zweeft, wordt die coalitie opgehouden door het vlugtige gaz der dweepzucht: éénmaal vervlogen, daalt die luchtbol met ontzettende vaart naar beneden en verplettert den vermetelen luchtvaarder.

De coalitie van Hall-Donker-Curtius *kan* zich niet beroepen op hare *staatkunde*. Want zij heeft er geen. Niets dan ijdele klanken biedt zij aan; niets dan onrustbarende antecedenten; niets dan van onheil zwangere politieke charades. Daarom, daarom alléén wordt «*de protestantsche zin*» in beweging gebragt: een protestantsche zin, die helaas! door ons als de leer der liefdeloosheid moet worden gebrandmerkt.

Ziet! Het volk van Nederland snelt naar de stembus. *Niet* om een politiek stelsel te verdedigen, *niet* om te kiezen tusschen voor- en achteruit: neen, om de fakkel der tweedragt tusschen burger en burger te slingeren!

Verblinden! Merkt ge dan niet, dat men u misleidt; dat men u naar de stembus voert: om *ja* «*in Protestantschen zin*» te stemmen; maar eigenlijk, om door u eene kerkvergadering te doen kiezen, in plaats van eene politieke vertegenwoordiging?

Wilt gij kiezen *in waarlijk Protestantschen zin*, waakt dan, gelijk de synodale commissie heeft gezegd: «*dat de godsdienst, het geloof en het geweten van elk vrij zij en blijve.*» Waakt dan, dat de nieuwe Kamer niet zij zaamgesteld uit zoodanige Protestanten, die in hun hart eene heerschende Protestantsche kerk terugwenschen, om de andere Kerkgenootschappen te onderdrukken.

Wilt gij kiezen *in waarlijk Protestantschen zin*, «ziet dan niet voorbij, dat sommigen onheilig «vuur op den altaar hebben gebrand. De geschie«denis van ons Vaderland verheft hare stem ter «waarschuwing, dat geene *godsdienstige* en *ker«kelijke* geschillen tot *partijleus*, noch tot *masker* «van *Staatkundige* en *eerzuchtige bedoelingen* «misbruikt mogen worden.» (Herderlijke brief van «de synodale commissie).

## De natie en *le pays légal.*

*De Nederlander* beweerde onlangs, dat het Ministerie gevallen is «door de veerkracht der natie.» Ja waar, de vertegenwoordiging des volks gaf één dag vóór zijn val en na langdurige beraadslagingen aan dat ministerie een votum van vertrouwen. Maar geen nood. Vooreerst, dat deed zij in overhaasting, uit misverstand. En bovendien, men moet wel onderscheid maken tusschen *de natie* en *le pays légal.*

Aldus *de Nederlander.*

Laat ons zien, wat er van de zaak is.

De natie is dan het geheel; *le pays légal* slechts een gedeelte. De natie omvat *allen*, de leden van beide geslachten, *alle* standen en *iederen* leeftijd; — *le pays légal* bestaat uit de betrekkelijk weinigen, wier stem de volksvertegenwoordiging heeft helpen verkiezen.

*Le pays légal* heeft dan Thorbecke tot heden toe gerugsteund. Ten minste de volksvertegenwoordigers zijn, voor vijf zesde gedeelte, aanhangers van diens stelsel: — en die volksvertegenwoordigers worden gekozen door *le pays légal*. Zij weten dan dat, ook al waren zij bekende voorstanders eener zeer inpopulaire armenwet. Men mag dus beweren, dat de meerderheid van *le pays légal* het afgetreden ministerie genegen is.

Daarentegen zal het *de natie* zijn, die, door hare veerkracht, het ministerie heeft omvergeworpen. En die *natie*, d. i. de duizende adressanten tegen de herstelling der Roomsche bisdommen, moet wel onderscheiden worden van *le pays légal*.

*De Nederlander* vermeldt daar, zonder dat hij het wil of weet, iets wat het gevallen ministerie tot eere strekt.

*Le pays légal*, dat zijn (met andere woorden) *de kiezers*.

En *kiezers* zijn immers alleen degenen, die een zekeren census betalen? Dat zijn dus alleen degenen, van wie men mag onderstellen dat zij het meest ontwikkeld zijn? De kiezers zijn immers het meest verlichte deel der Nederlandsche natie? Juist omdat geld in den regel eene voorwaarde van ontwikkeling is, heeft men immers den census behouden?

Verder. De Protestanten maken immers, ook uit een *materiëel* oogpunt, de *groote meerderheid* der bevolking uit? In vermogen overtreffen zij immers de Roomschen zeer verre? Deze laatsten worden immers meerendeels gevonden in de heffe des volks, onder de laagste klasse van den arbeidenden stand?

Men beweert het, en alles met volkomen regt.

Maar wat vloeit uit die feiten met logische noodzakelijkheid voort?

dat *le pays légal* uit de vermogendste, beschaafdste en ontwikkeldste leden der natie bestaat;

dat *le pays légal*, uit den aard der zaak, grootendeels uit Protestanten bestaat; —

en dat dus het ministerie Thorbecke door het kundigste deel der natie, en betrekkelijk veel meer door Protestanten dan door Roomschen, is ondersteund.

Daarentegen is die „natie," door wier „veerkracht" het ministerie nu is gevallen, de massa van *al* de individu's zonder onderscheid. Die „natie" — dat wil zeggen, het protestantsche deel der natie — is de massa van *alle kerkelijk-mondigen*, mannen en vrouwen, armen en rijken, geleerden en dommen. De „natie" is eene massa, van wier leden zelfs geen vermoedelijke waarborg van bevoegdheid is geëischt. Het is — als wij niet geheel mis zien, — het algemeene stemregt, *le vote universel*, op politiek terrein zóó verafschuwd, welks uitoefening door de kerkelijken het ministerie Thorbecke heeft ten val gebragt. Die tallooze handteekeningen, waarin „de veerkracht der natie" zich heeft geopenbaard, bewijzen de grootte van het *zielental*; maar omdat er geen waarborg gegeven is voor veler bevoegdheid tot onderteekening, ook niets meer dan dat.

Laat ons nu den knoop van het betoog toehalen.

De „natie," waarvan *de Nederlander* sprak, is de massa, het zielental; juist datgene waarmeê de Roomschen volgens de Protestanten, en ongetwijfeld, zeer gewoon zijn, te argumenteren.

„*Le pays légal*," zijn degenen die, uit hoofde van hunnen stand in de maatschappij, geacht worden en moeten worden den gang van zaken het best te kunnen beoordeelen.

Nu heeft „*le pays légal*" het ministerie Thorbecke blijven steunen.

De „natie" daarentegen — wij laten het min juiste woord (*pars pro toto*) voor rekening van *de Nederlander* — heeft het omvergeworpen.

Volgens welke logica pleit dat nu *tegen* het ministerie Thorbecke? (*Arnhemsche Courant.*)

---

*De Nederlander* zegt (3 Mei) in dien bekenden stijl, die elken niet verblinden lezer terstond of eene scheeve voorstelling of eene halve waarheid moet doen verwachten: „dat de Tweede Kamer vijf jaren lang, *het lijdelijke werktuig van den Minister van Binnenlandsche Zaken is geweest.*" Het wel! *het lijdelijk werktuig.* — Ten bewijze stelt hij, dat de Kamer in de zitting van 1849, „nadat ze aan *de verloochening der* „*grondwettige Souvereineteit van het Huis van Oranje*, „door Thorbecke, haar zegel had gehecht, het ministerie der Grondwets-herziening bestreden heeft, met „eene, alleen uit de ter zijde stelling van Thorbecke „verklaarbare *unanimiteit.*"

Wie zich het jaar 1849 wel herinnert, *weet* dat Groen van Prinsterer, blijkens o. a. het verslag over de wet op het regt van *vereeniging*, waarvoor hij het opstel leverde, en zijne interpellatie over de *homogeniteit* der ministers, een der hevigste en scherpste bestrijders van het hier bedoeld „Ministerie der Grondwets-herziening" was. Onverwacht zeker is het licht thans over die bestrijding gegeven, als alleen „uit de „*terzijdestelling* van den heer Thorbecke verklaarbaar."

Hij weet verder, dat de Kamer in 1849 nooit gediscuteerd heeft over de *grondwettige regten* van de leden van *het Huis van Oranje*, dat veel min de Kamer aan eene verloochening dier regten eenig zegel heeft gehecht of heeft kunnen hechten; — dat veel min dus na dat dit zegel ... zijn gehecht, die bestrijding van het ministerie is begonnen; — dat nog minder door den heer Thorbecke die *grondwettige regten* zijn ontkend of verloochend.

*De Nederlander* maakt zich dus hier, bij de zamenkoppeling van de felle bestrijding van het ministerie Donker-Kempenaer, met de uitgedachte verloochening van grondwettige regten, aan bepaalde valschheid van voorstelling schuldig. Geschiedt dit louter uit toeval?

---

Als tweede bewijs voert *de Nederlander* aan, „de overhaaste aanneming van *kies-* en *provinciale* wetten, waarbij de zin van artikel 76 der Grondwet en de zelfstandigheid der provinciën miskend werd."

*Overhaaste* aanneming? Over de provinciale wet heeft de Kamer *zes* dagen lang, waarvan twee met avondzittingen, en over de kieswet *elf* dagen beraadslaagd. Dat de *heer dezerzijds* het te kort vond, zal niemand verwonderen; ieder ander echter vond, dat er lang genoeg over gepraat was. Dat er gelegenheid gelaten werd om uit te praten, blijkt daaruit bijv. dat de heer Schiffer het vuur opende met eene redevoering, die *twaalf* der digt in een gedrukte kolommen van het Bijblad bestaat; het door den heer Donker Curtius gesprokene een *twintigtal* dier kolommen deed bedrukken; Groen bijkans met geen *vier-en-twintig* toe kon; en de heer van Hall er *vijftien* behoefde voor zijne *consideratiën* over de wet „tot welker vaststelling hij „zich bewogen gevoelde met *geheel zijn hart* mede te „werken, (zitting van 4 Junij 1850 bladz. 8.)

De *zelfstandigheid der Provinciën* miskend? Groen van Prinsterer heeft, bij de behandeling der provinciale wet, verklaard, dat de door hem gewilde zelfstandigheid *sedert 1795 nooit heeft bestaan*. Wat hij dus wilde is openbaar; *terugkeer tot vóór* 1795. — En de Kamer? Deze wordt enkel beschuldigd van de toekomst niet geschoeid te hebben op een leest, die reeds lang weg en verloren is! Aan die miskenning van provinciale zelfstandigheid heeft dus sints meer dan eene halve eeuw, elk wetgever hier te lande zich schuldig gemaakt. Treffend bewijs, hoe de Tweede Kamer in 1850 een *lijdelijk werktuig was van den Minister van Binnenlandsche Zaken!!*

---

De *Nederlander* laat op al dat fraais onmiddellijk volgen: „de herkiezing is wenschelijk van een aanzienlijk aantal leden, die met onmiskenbaren tegenzin het meesterschap eener, onder den invloed der stoute wending van 1848 gevormde meerderheid hebben aanschouwd."

Hij deed best de *leden* te noemen, die blijken van dien onmiskenbaren tegenzin hebben gegeven, en tevens *welke* blijken; men kwame dan welligt iets nader tot het besef van wat hier bedoeld wordt.

Wij geven tevens in bedenking ook de minderheid in de Eerste Kamer te gedenken; — dit te eer, dewijl daar niet één geheele groeniaan te vinden was, maar slechts bij enkelen een groene weerschijn te zien was.

---

Wil men een staal van des *Nederlanders* goede trouw? Zie het nummer van 7 Mei. Wij hadden op de aanzienlijke sommen, bijkans 30 millioenen, gewezen, die bij het aftreden van den Hr. Van Bosse in de schatkist gevonden werden, terwijl er in Junij 1848 geene acht tonnen gouds te vinden waren. De *Amsterdamsche Courant* trachtte dat feit te verkleinen door het alleen te wijten „aan den goeden afloop van 's Gouvernements koloniale producten, en aan bezuinigingen van het ministerie Donker-Kempenaer." Wij bekreunen ons niet aan die allervreemdste uiting van *afloop van producten*, maar toonden onmiddellijk aan, hoezeer de maatregelen van het ministerie Thorbecke oorzaak zijn geweest voor een goed deel, dat de koloniale bijdragen grooter hebben *kunnen* zijn; hoezeer die som van 30 millioen in de schatkist, mede vrucht is van het zuinig beheer van dat ministerie, niettegenstaande veel aan groote werken is besteed.

Wat doet nu de *Nederlander*?

Hij herhaalt in zijn nummer van 7 Mei het artikel van de *Amsterdamsche Courant*, zonder zelfs van de wederlegging met één woord te gewagen.

Is dat goede trouw? Wij zeggen niet jegens ons, maar jegens het *publiek*?

---

# Buitenlandsche Berigten.

## ENGELAND.

In de zitting van de Kamer der Gemeenten is den 5den, op voorstel van de Heer Pinn, besloten eene commissie te benoemen, ten einde onderzoek te doen naar de jongste verkiezingen te Berwick.

Op de vraag van den Heer Duncombe wat het oogmerk der regering is met de vervolging tegen de HH. Hale en Zn., antwoordde lord Palmerston, dat hij in zijne dienaangaande gevolgde wijze van handelen slechts de eer en de waardigheid des lands heeft geraadpleegd en zich in geenen deele een stelsel van bespieding ten taak heeft gesteld. Overigens was tot dusver alleen tegen Hale eene aanklagt begonnen. Nadat ook lord Russell had verklaard, dat de regering uit eigen beweging handelde en niet in het minst op aanzoek van Oostenrijk, had dit incident geen gevolg.

Vervolgens tot de beraadslaging van het budget overgaande, stelde de heer Lawless vóór, de incometax niet tot Ierland uit te strekken. Bij de discussie over dit amendement beschuldigde de Hr. Duffy het gouvernement van omkooping van Iersche leden, door middelen, schandelijker dan die in der tijd door Walpole of Pelham waren gebezigd. Op deze woorden volgde groote opschudding. Door den president verzocht zijnde zich te willen verwijderen, werd zulks door den Heer Duffy geweigerd, onder bijvoeging, dat hij zijn gezegde ook niet nader wilde toelichten. De zaak is eindelijk daarmede afgeloopen, dat de vergadering, te midden van groote vrolijkheid, besloot over te gaan tot de orde van den dag. Het amendement van den Hr. Lawless werd met 286 tegen 61 stemmen verworpen

— In eene op den 5den gehouden talrijke vergadering van de kiezers der City is met eenparige stemmen besloten, dat de reeds zoo herhaaldelijk tot vertegenwoordiger gekozen baron Lionel Rotschild niet zoude geroepen worden zijne plaats in het Huis der Gemeenten te laten varen, ondanks de verleden week door het Huis der Lords genomen ongunstige beslissing. Voorts besloot men, alle veroorloofde middelen te zullen aanwenden, om de quaestie van de onbevoegdheid der Israëliten tot een voldoenden uitslag te leiden.

— Den 7den dezer hebben zich eenigen van het personeel der directie voor den onderzeeschen telegraaf te Dover aan boord begeven van eene stoomboot, ten einde den kabel te leggen voor den electrischen onderzeeschen telegraaf tusschen Engeland en Belgie. Ten $3\frac{1}{2}$ ure wierp men het anker op een halve mijl afstands van de Belgische kust, bij Ostende, en reeds ten 8 ure 38 minuten is, door denzelfden kabel, dien men pas tot zoover gelegd had, te Londen, de tijding ontvangen, dat tot dusverre alles goed gelukt was. Eene groote menigte volks was op de Belgische kust op de been, om getuige te zijn van dit schouwspel.

— Blijkens een bekend gemaakt verslag, is de uitvoer in de laatste maand, eindigende met den 5den April, bijzonder groot geweest. Men ziet hieruit, dat de voorspoed der Britsche nijverheid aanmerkelijk is toegenomen. De waarde der uitgevoerde goederen overtrof die van dezelfde maand in het voorgaande jaar met p. st. 1,486,818. Alle handelsartikelen deelen in dezen voorspoed. De grootste vermeerdering hebben echter ondervonden de katoenen manufacturen, kramerijen, zijden en wollen artikelen en leer. Bier is in groote hoeveelheid naar Australië verzonden. Het geheele maandelijksche cijfer bedraagt p. st. 7,887,233; dat van de laatste drie maanden p. st. 20,391,723, tegen p. st. 16,575,748 over hetzelfde tijdvak van het vorige jaar. De vermeerdering bedraagt aldus 23 pCt.

De invoer van alle artikelen is insgelijks vermeerderd, uitgezonderd der thee. Dit is waarschijnlijk het gevolg van het ophouden der inkoopen en speculatiën, in afwachting van het budget.

## FRANKRIJK.

De verlenging van de zitting van het Wetgevend Ligchaam voor tien of veertien dagen, verkrijgt meer en meer waarschijnlijkheid. Niet alleen heeft de heer Billault, President van die Vergadering, in eene aanspraak op den 6den gehouden te kennen gegeven, dat die verlenging plaats zou vinden; maar zelfs de *Pays*, een blad, dat gewoonlijk mededeelingen van het Gouvernement ontvangt, twijfelt niet, dat dit zal geschieden. Het schijnt bovendien onmogelijk, dat het Wetgevende Ligchaam, in de vijf zittingen, die nog overblijven, voordat de zitting volgens de Constitutie moet worden gesloten, behalve de begrooting, ook nog al de ingediende wets-ontwerpen zal kunnen afdoen, en die allen van dringenden aard zijn. Het Gouvernement heeft de behandeling van eenige wets-ontwerpen tot eene volgende zitting uitgesteld; maar er zijn anderen, die geen uitstel kunnen lijden en die nog minder afgedaan kunnen worden, indien de zitting niet bij Keizerlijk decreet wordt verlengd.

— Het Wetgevende Ligchaam schijnt uit den dobb-

aap te ontwaken en het gevoel van hare waardigheid herkrijgen. De Commissiën betoonen eene kracht, o zekere punten, die men welligt niet verwacht zou ebben. In het verslag over de begrooting, door en rapporteur Schneider aan de Commissie voorgeeld, vallen vooral twee punten op te merken, namek, dat de Commissie de zinsneden, houdende goedeuring van het Senaats-besluit, dat de Constitutie eeft gewijzigd en de bevoegdheid van de Wetgevende ergadering verminderd, heeft laten doorhalen en dat elding is gemaakt van de amendementen van de eeren de Montalembert, Demesnay en de Lessurus, etrekkelijk den verkoop van de goederen van de amilie Orleans. Een ander blijk van meerdere zucht ot onafhankelijkheid vindt men in de benoeming van e Commissie van rapporteurs, belast met het onderoek van het wets-ontwerp betrekkelijk den spoorweg an Lyon naar Genève. De meerderheid van de Comnissie is tegen het wets-ontwerp.

— In de zitting van 7 Mei heeft de Wetgevende ergadering verschillende ontwerpen van zuiver plaatelijk belang, aangenomen, benevens dat, betrekkelijk e jury.

— De aanbieding aan den Raad van State van een wets-ontwerp, tot herstelling van de doodstraf voor staatkundige misdrijven, die na 24 Februarij 1848 was afgeschaft, heeft te Parijs een diepen pijnlijken indruk gemaakt. Men zegt, dat de Raad van State niet regt weet, hoe hij dit voorstel van het Gouvernement moet opnemen.

— Het lijk van den heer Donoso Cortés, markies de Valdegamas, gezant van Spanje te Parijs, is op den 7den plegtiglijk ter aarde besteld in de kerk van St. Philippe du Bouli. Het geheele corps diplomatique, met den pauselijken nuntius aan het hoofd, heeft den lijkstoet te voet vergezeld van het hôtel van het spaansche gezantschap af.

— De slechte gezondheids-toestand van den heer Roothaan, generaal van de Jezuïten, zal de benoeming van een nieuwen generaal noodzakelijk maken. Men verzekert, dat de heer E. V. de Ravignan naar Rome is vertrokken, om aan die verkiezing deel te nemen.

— De Gouverneur-Generaal van Algiers heeft aan den Minister van Oorlog een rapport toegezonden van den kommandant van Laghouat; dat rapport stelt de zaken in die streeken als hoogst gunstig voor, en geeft de verzekering, dat de rust in het zuiden niet zal worden gestoord, gedurende den tijd, dat de operatiën tegen de Kabylen zullen plaats hebben.

— De expeditie tegen de Kabylen zal zich van den 25 tot 30sten op marsch begeven, en door den Gouverneur-Generaal zelven aangevoerd worden.

## DUITSCHLAND.

Den 6den liep het gerucht te Berlijn, dat echter bevestigd dient te worden, dat de minister van Justitie zijn ontslag had ingediend en tot president van het hof van appel te Keulen was benoemd geworden. De Tweede Kamer in Pruissen heeft de beraadslaging over het ontwerp op, of liever tegen de verbrokkeling van den grond-eigendom ten einde gebragt. De beslissing is in zeer weinig vrijzinnigen geest genomen. Zij is vervolgens, in de zitting van den 6den, overgegaan tot de beraadslaging over de begrooting der eerediensten en nadat zij, na levendige beraadslaging, verschillende voorstellen van de Catholieke partij had verworpen, heeft zij een krediet van 50,000 thaler voor de Evangelische Eeredienst toegestaan.

Wij hebben gesproken van het voornemen van de leden der oppositie in de Tweede Kamer te Hessen-Kassel, om na de uitsluiting van drie hunner ambtgenooten, hun ontslag te nemen of zich van de bijwoning der zittingen te onthouden. Het Gouvernement schijnt een argument *ad hominem* te hebben gevonden, om hun dat te beletten. In eene daartoe bijeengeroepene zitting, heeft de president medegedeeld, dat in geval van eene ontbinding van de Kamer, de weêrbarstige afgevaardigden al de onkosten van de nieuwe verkiezingen zouden moeten betalen. Te gelijkertijd heeft de politie maatregelen genomen om alle afzonderlijke bijeenkomsten te beletten; de woning van alle afgevaardigden wordt bewaakt en telkens, wanneer de afgevaardigden willen bijeenkomen, wordt de gekozene plaats door agenten van politie bezet. In de openbare zitting van den 6den, waarbij weinig leden van de oppositie tegenwoordig waren, heeft de Hessische Tweede Kamer de begrooting van finantiën aangenomen.

— In een der duitsche dagbladen wordt beweerd, dat de reis, door den koning Leopold naar Berlijn en Weenen ondernomen, niet vreemd is aan het toenemen der vriendschappelijke betrekkingen tusschen de Fransche en Nederlandsche regeringen. — Koning Leopold zal 8 dagen te Weenen doorbrengen.

## ZWITSERLAND.

De Groote Raad te Frijburg heeft den 4den eene zitting gehouden en de maatregelen goedgekeurd, die door den Raad van State, ten gevolge van den opstand van 22 April waren genomen. Een voorstel, om tot de vergadering toe te laten de leden, die gevangen waren genomen, werd verworpen. Te Bulle hebben, ten gevolge van de stemming over een afgevaardigde van den Grooten Raad, op den 1sten Mei eenige ongeregeldheden plaats gehad. De kandidaat van de conservatieve partij had slechts weinige stemmen minder op zich vereenigd, en toen de benoeming van den kandidaat der radicalen bekend gemaakt werd, zijn er eenige klappen uitgedeeld geworden, doch zonder dat de zaak ernstige gevolgen had.

Even als Wurtemberg, heeft Baden aan den Bondsraad den wensch doen kennen, dat de moeijelijkheden met Oostenrijk spoedig geschikt zouden worden, en heeft het gewezen op den moeijelijken toestand, waarin de duitsche Gouvernementen zich zouden bevinden, indien zij gemengd werden in het geschil tusschen hunne oostenrijksche bondgenooten en het zwitsersche Gouvernement.

## SPANJE.

De heer de la Torre d'Ayllon heeft in eene depêche aan den voorzitter van den ministerraad, de generaal Lersundi, bepaaldelijk geweigerd de portefeuille van binnenlandsche zaken te aanvaarden. Men doodverwt een van de heeren San Luis, Rios-Rosas of Salvador Bermudes de Castro, als den persoon, die hem vervangen zou.

---

# Binnenlandsche Berigten.

*'s Gravenhage*, 9 Mei.

Wanneer men de ministriële bladen leest, zou men verleid worden tot de gedachte, dat het afgetreden Ministerie eigenlijk *niets* heeft gedaan tot den bloei der finantiën: een bloei, die nimmer nog zoo hoog was gestegen. Alles, zeggen zij, was *geluk*; en bovenal het gevolg van de *meerdere opbrengst* der producten uit O. Indië.

„Zonder geluk vaart niemand wel," is een spreekwoord, ook hier van toepassing; en had de zegen des Allerhoogste niet gerust op de werken van het afgetreden ministerie: gewis zij zouden niet zoo veel heils aan het Vaderland hebben te weeggebragt.

Maar die zegen van Boven was verdiend door het ernstig streven van het afgetreden ministerie, om alle knoeijerijen in het vervolg te voorkomen, om geen penning, der Natie toebehoorende, buiten de Natie om te besteden. Dat wordt over het hoofd gezien.

Reeds hebben wij aangetoond:

dat die meerdere opbrengst van de koloniale geldmiddelen voor een groot deel is te danken aan de *millioenen schats*, door het afgetreden ministerie bezuinigd op de *vrachten en onkosten;*

dat in 1850 en 1851 *drie millioen* minder *uitgegeven* werden dan in 1846 en 1847, ofschoon voor het mindere geld veel meer werd gedaan.

Maar er is veel meer:

Door het ministerie werd afgeschaft de af- en overschrijvingen op de begrootingen, waardoor die begrootingen, werden uitgeput en, *coute qui coute*, tot de laatste cent, onder allerhande voorwendsels, werden gebruikt. Het gevolg van dien maatregel was, dat terwijl vroeger hoogstens *twee à drie tonnen gouds* overbleven, onder het afgetreden ministerie de begrootingen gezamentlijk *een millioen vijf maal honderd duizend guldens* overschot opleverden.

De verkoop van domeinen en de transactiën in domaniale zaken werden geregeld. Meermalen is het door de vertegenwoordiging erkend geworden, dat èn die verkoop èn die transactiën rijke bronnen zijn geweest van handelingen, die het licht schuwen.

De fondsen van de kwade posten voor de directe belastingen werden opgeheven, en het bedrag daarvan in de schatkist gestort. Vroeger had de regeling van dit onderwerp plaats bij Besluit; men zal zich herinneren, op welke wijze soms besluiten werden uitgevaardigd.

De reis en verblijfkosten der ambtenaren werden op vasten voet geregeld: een maatregel, waardoor op nieuw zeer veel bezuinigd werd en een verwarde tak van beheer behoorlijk georganiseerd. Uit de verslagen der Rekenkamer kan blijken, van hoeveel nuts en voordeel deze regeling voor de schatkist is geweest.

De pensioen-wet werd gewijzigd, waarbij het hoogste bedrag van pensioenen onder anderen voor de *Ministers* werd *verminderd.*

De zoo verwarde toestand der wees- en momboirkamers in ons Vaderland werd bij de wet ontward, en de liquidatie zal op nieuw aanzienlijke bijdragen aan de schatkist leveren.

Vroeger had men de gewoonte, om de uitlotingen van de obligatiën van het amortisatie-syndicaat tegen October te doen, *en men betaalde dus nutteloos een half jaar renten.* Sedert 1849 geschieden die uitlotingen zóó, dat de aflossing vóór 1 April plaats vindt.

Dat alles is niet „*geluk*"; dat alles staat in geenerlei verband tot „de *meerdere opbrengst* van de koloniale producten."

Ook in het finantiële volgt men de taktiek van het politieke. Men *vervalscht* en *verminkt*, men *loochent cijfers* en *feiten*, om het tegenwoordig ministerie te releveren.

Dat men al het bovenstaande wederlegge; dat men aantoone, dat de heer van Hall iets anders heeft gedaan, dan, door de nationale schuld met 127 millioenen te *vermeerderen*, eene quasi-bezuiniging in 1845 daar te stellen van *f* 3.711.738.... maar waarvan in 1846 reeds weder *veertien tonnen gouds* en in 1847 *twee millioenen* spoorloos waren verdwenen!

---

De *Amsterdamsche courant* wil maar niet zijn het blad van van Hall, nog minder een half officieel orgaan. Het n°. van heden geeft het bewijs, dat de *Amsterdamsche courant* meer is dan de *Staats-courant*; want terwijl *deze* zwijgt, spreekt *zij*.

Maar wat zegt ze?

Dat hare poging *gelukt* is, om te ervaren, wat er is van het verspreide gerucht, dat de departementen van algemeen bestuur zouden vermeerderd worden met één, en wel voor den waterstaat, de openbare werken, de kunsten en wetenschappen. Zij verklaart, dat daarvan inderdaad sprake is geweest; maar dat overwegingen van *staatkundigen* aard, zich tegen de verwezenlijking van dit plan hebben verzet.

Men vergunne ons, in goed hollandsch de lezing van de *Amsterdamsche courant* te vertalen voor de goede burgerij, die zoo niet dadelijk op de hoogte is, van hetgeen de gesuikerde taal van een half-officieel orgaan eigenlijk bedoelt.

De vertaling is deze.

„De heer Thorbecke was, in alle takken van binnenlandsch bestuur, uitstekend op zijne plaats. Waterstaat, openbare werken, kunsten en wetenschappen „vonden in hem een groot bevorderaar; en nimmer „is voor een en ander in Nederland zooveel en met „zooveel zaakkennis gedaan, als onder zijn bestuur. „Deskundigen hebben opentlijk verklaard, dat de wijze, „waarop de heer Thorbecke uren achtereen in de Ka„mer verdedigde en uiteenzette al wat tot den Water„staat behoorde, de meeste bewondering moest wekken. „Nu komt een Minister, die een goed burgemeester kan „zijn, en een heerlijk toezigt welligt op de stedelijke „politie en op veerschepen kan houden, maar die van „het een evenmin afweet als van het ander: een Minister, „die de administratie en het wetten maken zal leeren door „allerhande proefnemingen. Nu wilde men dien Minister „wat verligten, en hem, althans voor wat geheel boven „zijn bereik ligt, iemand toevoegen, die hem een handje „helpen kon. Later kon men dan maken een ministertje „van nijverheid, een ministertje voor telegraphen, een „ministertje enfin voor elk onderdeel van het departe„ment van binnenlandsche zaken. Wat doet het er toe: „of de Natie wat meer traktementen, en later wat meer „pensioenen zal te betalen hebben?

„Maar nu de overwegingen van *staatkundigen* aard. „Schrik de Natie niet af — zal men den heer van Reenen „gezegd hebben — door nu reeds aan te toonen, dat „gij van de hoofddeelen van het aan uw zorg toever„trouwde departement geen jota verstaat. De Hollander „ziet bovenal op de duiten; vooral *nu* geen Minister „*meer*. Als de verkiezingen afgeloopen zijn en naar „onzen zin uitgevallen, dan zullen we ministers maken „zooveel we willen; dan kunt gij gerust zijn, dat ge u „voor uwe *f* 12000 's jaars niet zult behoeven dood te „werken."

Ziedaar, de getrouwe vertolking van het half-officiële artikeltje van de half-officiële *Amsterdamsche Courant*.

Op dezelfde wijs zal ook het programma (?) van het nieuwe ministerie worden uitgelegd.

---

In deze dagen van ernst en gewigt is het waarlijk niet onpleizierig, wanneer men eens de gelegenheid aantreft om te kunnen lagchen, dat er de lever van schudt. Dat geeft weêr ontspanning en kracht voor nieuwe inspanning.

In het kiesdistrict Gorinchem is eene brochure verspreid, die zoodanige weldadige uitwerking bezit. De brochure is geschreven ter aanbeveling van den Heer Schiffer, als lid der Tweede Kamer, den welbekenden man van de „*tabaks-historie*" en van de „*waterbouwkunde uit de duizend en een nacht.*"

De argumenten ter aanbeveling van den heer Schiffer zijn dan ook onomstootelijk.

De Heer Schiffer is rijk; de Heer Schiffer heeft geene kinderen!!

De Heer Schiffer is tegen Thorbecke opgewassen; hij strijdt altijd voor Altena en Dussen, en nooit voor 's Hertogenbosch!!

De heer Schiffer is de schrijver van twee uitmuntende werken over waterbouwkunde (die voor zijne *eigene rekening* gedrukt zijn, omdat niemand ze, zelfs *cadeau* wilde hebben.)

De heer Schiffer heeft eene „*krachtige*" houding aangenomen in de quaestie over de bisschoppen; wagt...

hij stond het eerste op, om de motie van den Heer van Doorn tot het doen van eene interpellatie te ondersteunen (blz. 8). Dat was geene krachtige, maar eene *staande* houding.

Dat de Heer Schiffer niet gesproken heeft, is niet omdat er kwaadwilligen zijn, die beweren dat een ander zijne redevoeringen stelt, en hij zelf geen mond kan open doen .... maar omdat toch niet ieder spreken *kan.* Welk eene krachtige houding!

Gorinchem, wat zijt gij gelukkig, dat men u zulk een Phoenix tot kandidaat aanbeveelt.

Het is aardig, dat die Brochure » *voor rekening van den Schrijver* » is gedrukt.

---

Te Arnhem zijn door de Vrijzinnige Kiezersvereeniging met eenparige stemmen gekozen tot kandidaten voor het lidmaatschap der Tweede Kamer van de Staten-Generaal de Heeren: Mr. P. P. van Bosse, oud-minister van finantien en Mr. W. H. Dullert, oud-voorzitter der Tweede Kamer.

Te Zutphen heeft de vereeniging: » *Redding door bezuiniging* » tot hare kandidaten gekozen: de Heeren Mr. W. H. Dullert, en Mr. J. P. P. van Zuijlen van Nijevelt, oud-minister van Buitenlandsche Zaken.

Te Alkmaar zijn tot kandidaten gekozen de Heeren: J. J. Rochussen en S. A. de Moraaz.

Te Deventer de Heeren: Jhr. Storm van 's Gravesande en Mr. J. R. Thorbecke.

In het kiesdistrict Dokkum is tot kandidaat gekozen, het lid der ontbonden kamer, de heer J. T. ter Bruggen Hugenholtz.

De heer mr. S. H. Anemaet, lid van de ontbonden tweede kamer, heeft, bij circulaire aan de kiezers van het district Zierikzee, zich weder kandidaat gesteld als zoodanig, terwijl hij aan de kiezers de verzekering geeft, dat, daar hij steeds personen van zaken heeft weten te onderscheiden, hij alle welmeenende pogingen tot eene eerlijke uitvoering der Grondwet zal blijven ondersteunen.

Te Langedijke (district Hoorn) zijn door de kiezersvereeniging tot kandidaten voor de tweede kamer der staten-generaal gekozen de heeren jhr. mr. D. van Akerlaken en mr. A. S. van Nierop, beiden leden der ontbonden kamer.

Te Leeuwarden zijn door de staatkundige vereeniging *Vooruitgang*, voor het lidmaatschap der tweede kamer aanbevolen, mr. J. R. Thorbecke en mr. S. A. Verwey.

Te Groningen wordt als kandidaat voor het lidmaatschap van de tweede kamer der staten-generaal van de eene zijde ter sprake gebragt het vroegere lid, de heer S. Blaupot ten Cate, en van de andere zijde de heer baron van Imhoff, vroeger burgemeester dier stad, thans raadsheer in de prov. geregtshof. Door de meesten wordt echter aan de herkiezing van de vier vorige leden niet getwijfeld.

De heer Mr. H. Provó Kluit, door Z. M. benoemd tot burgemeester van Amsterdam, wenscht voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal *niet* meer in aanmerking te komen.

---

Men leest in *het Handelsblad*, ontrent de beruchte Vereeniging te Utrecht, het volgende:

»Zekere Heer Drieling te Utrecht, die dezer dagen in de *Haarlemsche Courant* een artikel vol van de meest anti-constitutionnele ketterijen heeft geplaatst, laat het in zijnen ijver daarbij niet blijven, maar zendt naar alle kiesdistricten des lands aanbevelingen van kandidaten, welke hij meent voorstanders van zijn verzaleten stelsel te zijn.»

---

De pauselijke internuntius bij ons hof, vroeger vicesuperior der Hollandsche zending, heeft bij rondgaanden brief aan de Katholijken hier te lande kennis gegeven van de invoering der bisschoppelijke hierarchie. Dit stuk is opmerkelijk ook wegens den zeer bezadigden en verdraagzamen toon, welke daarin heerscht. Na de mededeeling van de wijze, waarop het bisschoppelijk kerkbestuur hier te lande wordt hersteld, en de vreugde welke de Katholijken daarover gevoelen zullen, te hebben gebillijkt, maant Mgr. Belgrado hen aan, om zich te onthouden van alle uiterlijk vreugdebetoon, ter vermijding van aanstoot; de hierop betrekkelijke zinsnede luidt:

»Het is ons dringend verlangen en onze ernstige wil, dat uwe vreugde geene andere zij, geene andere ooit worde, dan eene vreugde in den Heere. Wij verbieden derhalve uitdrukkelijk — en gelasten tevens, zooveel noodig en mogelijk, den Eerwaardigen Heeren Pastoors der Kerkgemeenten aan dit ons verbod de hand te houden — alle uiterlijk of luidruchtig vreugdebetoon, waardoor alligt onnoodige en laakbare kwetsing van anderen zou kunnen worden te weeg gebragt. Brengt Gode uwe offers van dankbaarheid Geliefden, maar weest tevens naauwlettend, om aan niemand aanstoot te geven. Zoo zult gij u voor God en voor menschen het goede, waarover gij u verblijdt, het meeste en beste waardig betoonen.»

Daarna geeft hij kennis van de opheffing der Hollandsche zending, slaat een blik op het verledene; maant aan om te volharden in het geloof en tot onderwerping aan de bisschoppen, en laat dan deze aanmaning tot verdraagzaamheid volgen:

»Nog wensch ik in het bijzonder een woord tot u te rigten over de naastenliefde en over eene meer algemeene weldadigheid. Vergeet het nimmer, Geliefden! dat het nieuwe gebod van den Heere Jezus is: den naasten lief te hebben, zooals hij ons heeft lief gehad, en dat het aanwezen dezer liefde onder ons het kenmerk is, waaraan allen kennen zullen, dat wij Zijne leerlingen zijn. Geene instelling is er, waarin de godsdienst duidelijker haren goddelijken oorsprong bewijst, en dat zij heerschappij voert over de harten, en dat zij de zielen adelt, en dat zij ten heile strekt van menschen en volken, dan in dit gebod des Heeren: Hebt elkander lief! gelijk ik u lief gehad heb. Niets heeft ooit den Heer van die liefde kunnen afbrengen: eene eeuwige vlam is zij, die uitdooving noch verzwakking kent; die haren gloed verheft tegenover die haar pogen te blusschen; en Hij, die voor vijanden het leven gaf, bad om vergiffenis voor Zijne moordenaren. Zoo Geliefden, moeten ook wij beminnen; hieraan zullen allen kennen, dat wij Zijne leerlingen zijn. Haat dan nimmer die u zouden willen verongelijken; laat nooit de zucht naar eene kwade vergelding van die u kwaad wilden in uwen boezem plaats vinden; en stoort hen niet wederkeerig, die uwe ruste storen, die uwe vreugde rooven zouden. Weest integendeel vergetens en vergevensgezind; en zijt ten allen tijde de eerste om, in innigheid des harten, de broederhand ter liefde en ter hulpe uit te strekken.»

---

Men verneemt, dat er, ten aanzien van het gevraagd ontslag van den graaf van Bylandt, als commissaris des Konings in deze provincie, onderhandelingen worden gevoerd, welke doen vermoeden, dat het gedane verzoek niet zal worden ingewilligd.

---

Heden wordt de verjaardag van H. K. H. prinses Marianne der Nederlanden, tante des Konings, door het uitsteken der vlaggen en het houden eener parade van de bezetting alhier gevierd.

---

H. M. de Koningin-moeder en Z. K. H. prins Hendrik zijn gisteren met den eersten spoortrein uit deze residentie naar Weimar vertrokken.

---

De *Arnhemsche Courant* rigt aan zijne lezers » een woord over de aanstaande verkiezingen.» Onze Arnhemsche zuster maant aan, om toch niet uit het oog te verliezen, dat men van de kiezers geene beslissing vraagt tusschen politiek stelsel en politiek stelsel. maar dat men de kiezers, in het onzekere laat, wat eigenlijk de reden is, *waarom* op nieuw gekozen moet worden.

Wat eigenlijk de vraag zal zijn bij de verkiezingen, zet de *Arnhemsche Courant* op de volgende duidelijke wijze uit een.

» Het ministerie Donker-van-Hall zal eene rigting volgen, *tegenovergesteld* aan de rigting van het vorig ministerie en de vorige Kamer. Dat is te zeggen: het zal zijn anti-Thorbeckiaansch gelijk het zijn zal anti-constitutionneel, zoo ver als dit, zonder regtstreeks de Grondwet te schenden, mogelijk is. Het is begonnen met eene inconstitutionnele sluiting, eene inconstitutionnele ontbinding, en eene inconstitutionnele acte van beschuldiging tegen zijne voorgangers. Ratificeert de natie deze eerste proeve van zijn bestuur, door eene Kamer zamen te stellen in *zijn* zin, dan zal het op dezen weg, *in deze rigting*, voortgaan.

» Dit zullen de verkiezingen uitmaken.

» Het is niet de vraag, of er Bisschoppen zullen komen of niet? het is niet de vraag, of het ministerie zal heeten het *ministerie* Thorbecke of het ministerie Donker-van-Hall?

» Het is de vraag:

» Of Nederland zal willen blijven een land van constitutionnele vrijheid en stoffelijke welvaart?

» Of Nederland niet iets meer verlangt dan eene verzekering, dat zijne regering de Grondwet *niet* zal schenden?

» Of Nederland zal verkiezen godsdienstige partijschap aan te nemen, als de grond van zijn politiek bestaan?

» Of Nederland verlangt, dat de eenheid der natie en de gemeenschappelijkheid der algemeene landsbelangen gebroken worden om partij-belangen of partij-vooroordeelen van een *deel* des Nederlandschen volks te bevredigen?

» Of Nederland het beschouwt als een waarborg voor zijn nationaal geluk en nationaal belang, voortaan geregeerd te worden in eenen zin en eene rigting juist *tegenovergesteld* aan den zin en de rigting, waarin het geregeerd is onder het vorig ministerie en de vorige Kamer?

» Deze vragen behooren de kiezers bij het uitbrengen hunner stem voor den geest te hebben.»

# Laatste Berigten.

Z. M. heeft goedgevonden te benoemen: bij den generalen staf, tot majoor, den kapitein jhr. E. A. O. de Casembroot, thans à la suite van het regement grenadiers en jagers, Hoogstdeszelfs adjudant in buitengewone dienst, gouverneur van Z. K. H. den Prins van Oranje; bij het wapen van den generalen [staf] tot majoor, den kapitein der 1ste klasse H. [...] Klapp, van den generalen staf; tot kapitein van [de] klasse, naar onderdom van rang, den 1sten luit[enant] H. J. Enderlein, mede van dien staf, en 2e. ov[er te] plaatsen: bij het wapen van den generalen staf, [den] 1sten luitenant F. J. Pfeiffer van het 4de regem[ent] infanterie.

---

Bij Koninklijk besluit van den 7den Mei 1[853] no. 66, zijn bij het Departement van Koloniën [be]noemd: tot commies, de adjunct-commies J. O. [...]gaard, en tot adjunct-commies, de 1ste klerk G[.] J. Elliot Boswel.

---



# Prijscourant der Effecten.

AMSTERDAM. MAANDAG 9 MEI.

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Nederland**, Werk. Schuld, | à 2 1/2 Pct. | 63 13/16 | 1/8 |
| Dito dito. | » 3 » | 75 | 1/8 |
| Dito dito. | » 4 » | 92 1/2 | 7/16 |
| Amortisatie. | » 3 1/2 » | 98 3/4 | |
| Aand. Handel-Maats | » 4 1/2 » | | |
| O. I. Leening 1844 | » 4 » | 9 | |
| Aand. Arnh. Spoorweg | » 4 1/2 » | 1 | |
| Dito Holl. dito. | » | | |
| **Belgie**, Certificaten | » 2 1/2 » | | |
| Dito bij Rothschild | » 2 1/2 » | 52 7/8 | |
| **Frankrijk**, Certificaten | » 3 » | 7 | |
| **Rusland**, bij Hope en Comp. | » 5 » | 108 3/4 | |
| Dito A°. 1828—1829 | » 5 » | 107 3/4 | |
| Inschr. op 't Grootboek | » 6 » | | |
| Dito Certificaten | » 6 » | 78 3/4 | 4/8 |
| Cert. dito Hamburg Amin. | » 5 » | | |
| Negot. 1831 en 1833. | » 5 » | 97 5/8 | |
| Dito 1840 | » 4 » | 92 3/4 | |
| Dito Stieglitz | » 4 » | 91 3/4 | 7/8 |
| Dito Nieuwe | » 4 » | | |
| Nieuwe Eng. | » 4 1/2 » | 101 1/2 | |
| **Spanje**, Nieuwe 3 pCt. thans | » 1 » | 24 | |
| Nieuwe. | » 3 » | 47 7/8 | |
| Binnenlandsche | » 3 » | 43 7/16 | 1/2 1/2 |
| Cert. Coup. Sp. Com. | | 6 5/8 | 11/16 |
| Amort. Schuld. | | 5 3/8 | 5/16 |
| **Portugal**, te Londen | » 5 » | 41 3/4 | |
| Dito dito | » 4 » | 39 1/4 | |
| **Weener**, Bank. | » 5 » | | |
| Dito | » 4 » | | |
| Metalliek 1816—1852 | » 5 » | 83 1/8 | 1/4 |
| Dito 1847 | » 2 1/2 » | 42 7/8 | |
| Dito 1851 en 1852 | » 2 1/2 » | 42 11/16 | 3/4 |
| Dito 1849 | » 5 »9 | 3 13/16 | 15/16 |
| Dito Lett. B. | » 5 »9 | | |
| Aand. ƒ 500 bij Rothschild. | | | |
| Dito ƒ 250 dito 1839 | | ƒ 404 | 5 |
| **Napels**, Certific. bij L. & B. | » 5 » | | |
| **Polen**, Obligaten | » 4 » | 8 | |
| Aandeelen 1835 | ƒ | 1 | |
| **Sardinie**, te Londen | » 5 pCt. | | |
| **Denemarken**, Dito | » 5 » | 103 3/4 | |
| **Griekenl**, te Londen | » 5 » | 7 1/8 | 3/16 |
| **Philad.**, bij Hope en Comp. | » 5 » | | |
| Te Londen | » 6 » | | |
| Bank | | | |
| **Louisiana**, te Londen | » 5 » | 100 1/2 | |
| **Brazilie**, te Londen 1824 | » 5 » | 99 | |
| Dito 1843 | » 5 » | | |
| **Grenada**, Dito à 100 p. st. | » 2 1/4 » | 21 15/16 | |
| Dito Uitg. | | 11 3/16 | |
| **Ecuador.** | | 4 3/8 | |
| **Mexico**, te Londen Nieuwe | » 3 » | 26 3/8 | 7/16 |
| **Venetie**, te Londen | » 3 1/2 » | 8 | |
| Dito Uitg. | » 1 » | 1 | |

Bij tragen handel zoo in binnen- als buitenlandsche fond[sen] was de markt prijshoudend.

---

Bij JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhag[e]